

concentratie en geheugen. Deze klachten zijn helaas nog niet volledig aan te pakken met de huidige medicatie (antipsychotica). Hierdoor kunnen zij vaak minder goed hun normale bezigheden uitvoeren. Deze problemen worden gezien bij zowel mannen als vrouwen. Vrouwen die in de overgang zijn, hebben meer last van deze klachten dan vrouwen die al nog niet in de overgang zijn geweest. Ook mannen hebben meer last van deze klachten. Daarnaast zie je dat de kans dat mannen een psychose krijgen bijna

anderhalf keer zo groot is dan de kans voor vrouwen. Hoe komt het dat hier zo'n groot verschil te zien is?

Men denkt dat het hormoon oestrogeen hierbij een rol speelt.

Dit hormoon heeft vele functies in het lichaam, zowel bij mannen als bij vrouwen.

Bij vrouwen vóór de overgang is er meer oestrogeen in het bloed aanwezig, dit daalt tot een niveau gelijk aan dat van mannen na de overgang. We kunnen hier een bepaald patroon zien: hoe hoger het oestrogeen spiegel, des te minder last hebben mensen van de klachten.

Uit een onderzoek blijkt ook dat er een sterke samenhang is tussen de mate van psychotische klachten en het oestrogeenspiegel bij vrouwen,

Oproep UMC Utrecht

Medicatie die momenteel wordt voorgeschreven voor mensen met een psychose, heeft een beperkt effect op de symptomen en daarnaast veel bijwerkingen. Veel mensen met een psychose blijven last hebben van problemen met het denkvermogen, zoals moeite met aandacht,

namelijk dat een hoger oestrogeenspiegel samenhangt met minder psychotische klachten. Men denkt dat oestrogeen een beschermend effect kan hebben op de hersenen bij een psychose. Dit zou het verschil in klachten tussen mannen en vrouwen kunnen verklaren.

Om die reden is er de laatste jaren steeds meer onderzoek gedaan naar geneesmiddelen die lijken op het hormoon oestrogeen. Het bekendste middel is raloxifeen; dit is ook het enige middel waarvan bekend is dat het ook op de lange termijn gebruikt kan worden.

Raloxifeen is al op de markt voor mensen met botontkalking.

Het medicijn raloxifeen werkt ongeveer hetzelfde als oestrogeen. We denken dat het daarom een vergelijkbare beschermende werking kan hebben op de hersenen. Het middel kan gebruikt worden door zowel mannen als vrouwen. Het middel werkt namelijk uitsluitend op de hersenen en botten, niet op andere delen van het lichaam.

In de afgelopen jaren zijn er meerdere onderzoeken naar dit middel gedaan. In totaal zijn er over de hele wereld 8 onderzoeken gedaan naar het gebruik van raloxifeen bij mensen met een psychose. Deze onderzoeken werden in eerste instantie voornamelijk uitgevoerd onder vrouwen met een psychose, maar de laatste jaren wordt het ook vaker getest in mannen. In totaal hebben al ruim 400 vrouwen meegedaan aan dit soort onderzoek, maar pas ongeveer 50 mannen. Deze 8 onderzoeken verschillen in hoe lang ze het medicijn voorschrijven (6 tot 24 weken) en hoe

hoog de dosering is die ze geven (60 of 120mg). Deze onderzoeken verschillen te veel van elkaar om er direct een uitspraak over te kunnen doen.

Daarom is er een recent een onderzoek gepubliceerd waarin de uitkomsten van deze onderzoeken onderling werden vergeleken. Als alle onderzoeken op een systematische manier samen worden genomen, blijkt dat raloxifeen een positief effect heeft op de positieve symptomen (zoals hallucinaties en wanen), de negatieve symptomen (zoals initiatiefverlies en denkvermogen) en ook op de algemene symptomen die vaak optreden zoals stemmingsproblemen. Toch is het geneesmiddel nog niet voor psychose op de markt.

Dit komt onder andere doordat er nog weinig onderzoek is gedaan naar het effect van raloxifeen op klachten van het denkvermogen, de aandacht en de concentratie. Daarnaast waren de groepen van deelnemers aan deze onderzoeken telkens vrij klein. Daarom loopt er nu in het UMC Utrecht een onderzoek dat specifiek daar op gericht is. Er wordt specifiek onderzocht wat het effect van dit middel is op het denkvermogen, de aandacht en de concentratie bij een grote groep deelnemers (m/v). Hiermee kan meer gezegd worden over de werkzaamheid van raloxifeen voor de klachten van een psychose, en het effect ervan op de lange termijn.

Dit onderzoek is nog in volle gang en er worden nog steeds deelnemers gezocht. Mocht u geïnteresseerd zijn in dit onderzoek, zie voor meer informatie de website www.rapsodi.nl of neem contact op via rapsodi@umcutrecht.nl.